

Ci ku Pol a ba EFΕΕΖΙ ΖΑΝΝ ma

*Ci ku Pol a ba Efεεzi zanno ma bı
gasvure*

Pol i ci bı ba. A ba a ʊ Kolçısı zanno ci bı bare dəmim ʊ. Bı ma bı, a i lənnəcəs ʊ Rəm ʊ. A ba a ʊ, kristagucc sokumarç ma Efεεzi ʊ kan a bələemarç kı ʊ.

Həç ku lehim nyınta bı n'a hınkam wcc m Krista bombore k'a bırm bı zibəə no ʊ b'a n'a dündam ci b'ʊ. A n a hınkare a ʊ, gucc ku ɳ ni Krista zuure no ʊ rɔ wcc, ɳ bombore yı, ɳni misürbaa paan... m, bala ɳ y'a ze ku ra kan Woso kı. A y'a hınkam ci bı no ʊ sɔ a ʊ, kristagucc haay deem, a n a ga m gungure n nyınta ʊ ɳ gaa ma y. Bala, Krista me n a gucc wcc m haay. Zıufırç kan do vantcc gucc kı.

A y'a hınkare a ʊ, a a ga m ku lehim nyınta hədindare bı n nyınta kristagucc misürbaa no ʊ. A a dında ci bı no ʊ, a ʊ, zoobare ku kristagucc n ta m bı, a ba bęe ɳ nawom kan gucc kı y, a ba ɳ nawom kan zinəro kı Sıtaana kı.

Pol i yaa dam Efεεzi zanno m

I Məç tıñña Pol ni ci bı bare awcc ma. Woso i mco bɔ ʊ ku m yi Krista Yeezun zibəəzaa. Ci bı ba mco nawore awcc ma, awcc ku wosogucc n'a mi, [an ni Efεεzi ʊ,] an ni yəm Krista Yeezun ma, an ni zekura m kan kı rɔ wcc. II A yə mco

nawum kʊ wɔɔ Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista
kɪ n barka kan laafı kɪ ka awɔɔ ʊ.

Barka kʊ Woso a ka wɔɔ ʊ

Krista nɔɔ ʊ

III U Woso barka da, a m Zuuba Yeezuu Krista
Zi.

A *Sənt-Espri barka do haay ka wɔɔ ʊ arzana ʊ,
Krista zekura nɔɔ ʊ.

IV Woso ləe ka an wɔɔ bɔɔ ʊ

Krista zekura nɔɔ ʊ,
bɪ ma bɪ, a n durnya da y,
wɔɔ bɔɔ a ʊ maam k'ʊ yɪ a gʊccɔɔ,
ku minsi bɪ nyinta wɔɔ gor zi a mɪm ʊ y.

V K'a nɪ wɔɔ ḥʊsam bɪ minto bɪ,

a a cinta hɔɔ tee...

ku wɔɔ n b'ʊ ba a nyinɔɔ

Yeezuu Krista tɔɔ ma,
naa a le n taa a ḥʊare bɪ tɔɔ ma.

VI U ʊ le bɔɔ Woso ʊ,

a barka k'an ta ləbɔɔrɛ m bɪ tɔɔ ma,
a ka an nawum wɔɔ ʊ vam,

ku wɔɔ n i zekura m kan a Nyɪ ḥʊarezzaa bɪ kɪ bɪ
tɔɔ ma.

VII Bala, Krista ma bɪ tɔɔ ma bɪ,

Woso wɔɔ bumbɔɔ,

an wɔɔ mimbʊnyaarɔɔ sugur ka wɔɔ ʊ.

A barka bɪ gʊtabaa tɔɔ ma m.

VIII A barka bɪ k'a ka wɔɔ ʊ gʊta bɪ minto bɪ,

a a ka wɔɔ n i mindɔɔrɛ m kan hɔɔn kɪ m.

IX A a ka wɔɔ n a hɔɔnhɔ k'a nyaakom da bɪ dɔɔ,
hɔɔ k'a cinta biisi tee... k'a ba Krista nɔɔ ʊ bɪ m.

X Hɔɔ ku Woso a cinta k'a ba a nyambor dɔɔmum
k'a bɔɔ ʊ bɪ ma bɪ,

a i yire i u, hō k'a nī brama haay kan hō k'a nī
tara burē u haay kī bī,
an n'a som kū ma kū Krista deem taan... n yl ŋ
soorezaa.

XI Hō woo... ba Woso n nawum a hōcnhō ma,
bī y'a ka an lēs ka an wōc cōb, ʊ,
amba a le n taa bī m,
kū wōc n yl a gōo.

Kū wōc nī zekora m kan Yeezuu Krista kī bī to
ma m.

Ncūnaas nī, an wōc hōjirle ka wōc ʊ.

XII Naa ba a ʊ, kū gōo n a le bō a gutabaa ʊ wōc
tō ma,
wōc kū wōc lēs ka ʊ Krista ta ʊ heer le rō wōc.

XIII A do n naa sō kan awōc kī.

Krista nō ʊ, awōc sīra lemim bī ma, lemim
nyunta k'a n'awōc bumbōm bī m.

Awōc n sīra ka Krista ʊ,
a m bī Woso n Sēnt-Espri k'a ler bō bī ka awōc
ʊ.

XIV Sēnt-Espri bī ka a ʊ wōc ʊ,
k'a hūnka a ʊ, a hō haay, k'a ler bō bī kam wōc
ʊ,
wōc hōc wōc duro yūm, dōmūm kū wōc n bī
bōlem yūm ʊ fasī b'ʊ.

Naa tō ma bī, ʊ ʊ le bō Woso gutabaa ʊ.

Pol yaadare

XV Naa tō ma m, kū wōc sīra k'awōc ka Zuuba
Yeezuu ʊ bī mim ma bī, m a ma sō, n ʊ, awōc
i wosogasōc wōc haay ŋuam bī, **XVI** kū wōc i yaa
dam Woso m awōc tō ma, bī wōc n'a barka dam
awōc minto dōmūm haay. **XVII** A ye wōc nawum
wōc Zuuba Yeezuu Krista Woso bī han, Zī
k'a nī lēbōure m gūta bī, k'an mindōre ka awōc
ʊ, k'awōc n a da ma a bīr Woso dōm, k'a b'a

cp paan.... XVIII A ye mœc nawom han sœ, k'a n'awœc hœn gu a leegure bœ m, k'awœc n a da ma a taaheerle k'awœc bir ma bœ dœ, k'awœc n a da ma a hœnyi k'an a leboore nœ u bœ dœ, hœjirle hœnyi k'awœc nœ zem b'a yi kan a gœc wœc kœ bœ m. XIX A ye mœc nawom sœ, k'a n a ka k'awœc n a pañña gœta k'a zi bam wœc tœ ma bœ dœ, cœwœ ku sœrakarezanno mœc wœc nœ wœc. K'awœc n a pañña bœ gœtabaa k'a cem haay dœ. XX Pañña bœ do Woso zi ba m an a hœnka, Yeezuu Krista mœm k'a a bœ u bœ dœmœm u, an a ka an nyunta a bœsi ra arzana u. XXI A n a ka Yeezuu nœ paññazanno do haay burœ u, leezanno do haay, leesoorezanno haay, cirbœdœ do haay kœ burœ u. A a ka an nœ ho k'an ta u her durnya naa u gœe booti m haay burœ u. XXII A a ka Krista n a so ho haay u. A a ka an nœ ho haay burœ u, an a ka an a ba a gœc wœc sokuma minzaa. XXIII Kristagœc sokuma bœ m Krista me. A miñja n'a misirbaa bare a gœr zi jilli, Woso miñja n'i misirbaa bam Krista miñja gœr zi jilli sœ.

II

Woso mœc miñba Woso mœc miñba

I Biisi bœ, gœeno n'awœc m, awœc kurœmarœ kan a mimbuonyaarœ wœc kœ tœ ma. II A misirbaa bœ ba awœc nawom am durnya gœc hœ bœ m. A nœ zum paññazanno ku œ nœ warkœ nœ u rœ wœc cir b'u. Cir bœ do bœ, zinœro cir k'a nœ zi bam kan gœc ku œ nœ bœsi kam Woso ma kœ bœ m. III Wœc haay, wœc miñta œ barla sœ, u nœ hœ buonyaarœ ku wœc mesim le n taa rœ wœc bam. U nœ zure u mesim lœtaamarœ buonyaarœ wœc u,

V Bı, Woso cicirzere bı guta maam-maam, k'a
ni wɔɔ ḥuoam guta bı to ma. **V** Bı y'a ka, gingga
ku wɔɔ ʊ, ʊ mimbonyaaro tɔ ma bı, a mısırbaa
ka wɔɔ ʊ Krista zekura tɔ ma. Denter m, Woso
barka bı to ma m, awɔɔ n bumbore yi. **VI** Ku
wɔɔ ʊ ze ku ra kan Krista Yeezuu kı bı, Woso
wɔɔ müm bɔ ʊ kan kı, an wɔɔ nyinta kan ku
arzana ʊ, ʊ ni cirbəe bım kan kı. **VII** A ba a ʊ
wɔɔ m müjja ncınaaus Krista Yeezuu nɔ ʊ, k'a
barka gutabaa hinka gwoɔ m, wakati haay k'a ni
zəm nɔ ʊ. **VIII** Bala, Woso barka bı to ma m, awɔɔ
n bumbore yi sırakare nɔ ʊ. Awɔɔ müjjaç minto
bęe y'a ka awɔɔ n bumbore yi y, Woso ganwure
m an a ka awɔɔ ʊ vam. **IX** Awɔɔ zibəero to ma
bęe y, ncınaaus bı, gəsi b'a dam ma an a le bɔ a
müjja ʊ y. **X** Bala, Woso i wɔɔ da, wɔɔ da a ʊ,
Krista Yeezuu zekura nɔ ʊ, ko wɔɔ n'ʊ mısırbaa
ba zibəero müjjaç bare nɔ ʊ guta, Woso müjja
i lęe ka an zibəero wɔɔ duro banka ku wɔɔ n bı
ŋ ba.

Woo o ba deem Krista ze bi to ma

XI Naa to ma bi, k'a to da a no u, a u: awca, ku zuifuroc bee n'awca cu m cwa, biisi bi, awca zuifuroc wco n'a hire a ma η u, awca n gasu bañju u y. N n'a hire a miñju ma η u, a gasu bañju u, ku η ni makra n a me ma bi to ma. XII Dömüm ku η ni naa hire awca ma bi, awca laatu Krista ma, awca ba guco ku Woso η bø u ro wco barla y, nyinta awca u saano. Guaasibabaaro ku Woso η da a guco ma, an ler inu bi, a u cwa

nyınta n̄ n̄ o u y. Nyınta k'a w̄c̄c̄ o a n'a m̄sırbaa b̄i bam durnya n̄ o b̄i, aw̄c̄ ba taaheerle n̄, b'aw̄c̄ n Woso d̄ s̄ o y. **XIII** Kεεre naa, aw̄c̄ k'a nyınta laatu Woso ma b̄i, Krista Yeezuu zekv̄ra b̄i n̄ o u, aw̄c̄ a zo Woso ma, Krista ma b̄i t̄ ma. **XIV** Bala, Krista m̄l̄nja i b̄or laaf̄l̄ m an ba ka w̄c̄ o, a zıuf̄r̄ kan do vant̄c̄ ḡc̄c̄ k̄i ze ku ra an n̄ ba do deem. K'a ye an ga ḡdarkv̄ra ma b̄i t̄ ma b̄i, a s̄ök̄um k'a n̄ i n̄ bire o am p̄ənj̄e h̄o b̄i m, an n̄ i n̄ ḡungum ku ma b̄i zaar ba. **XV** A zıuf̄r̄ l̄ero w̄c̄, kan n̄ damaro k̄i, n̄ s̄uf̄r̄ k̄i ci ze, k'a ka ku do h̄ıuycc̄ n̄oom n a ba do deem taan... a m̄l̄nja zekv̄ra n̄ o. A ba a o nc̄inaau, an n̄ ze ku ra laaf̄l̄ n̄ o. **XVI** Krista s̄ök̄um zaar ba, ga k'a o ḡdarkv̄ra ma b̄i d̄om̄m̄ o. A ze b̄i t̄ ma b̄i, a do h̄ıuycc̄ w̄c̄ ze ku ra, an n̄ ba me deem, an n̄ ze ku ra kan Woso k̄i. **XVII** Nc̄inaau n̄, Krista n b̄or an laaf̄l̄ pa da aw̄c̄ m, aw̄c̄ ku zıuf̄r̄ b̄ee n'a m̄l̄, an laatu Woso ma biisi r̄o w̄c̄. B̄or a o s̄ o k'a laaf̄l̄ b̄i pa da zıuf̄r̄ m, br̄c̄ ku n̄ ni j̄inj̄eem Woso ma r̄o w̄c̄. **XVIII** Krista m̄l̄nja barka t̄ ma m, zıuf̄r̄ kan do vant̄c̄ ḡc̄c̄ k̄i, w̄c̄ n' o dam ma, o o zo Woso ma S̄ent-Espri deem n̄ o.

XIX Bi y'a ka aw̄c̄ ku zıuf̄r̄ b̄ee n'a w̄c̄c̄ m n̄ o w̄c̄, saancc̄ b̄ee n'a w̄c̄c̄ m d̄c̄, b̄i l̄ee laatore ḡc̄c̄ b̄ee n'a w̄c̄c̄ m s̄ o y. Aw̄c̄ i wosoḡuucc̄ barla, Woso harḡuc̄ n'a m̄l̄. **XX** Aw̄c̄ s̄o, aw̄c̄ b̄o ku o kan ce ku n n'a d̄om̄ k̄i, n n'a d̄om̄ cej̄ir ku kristazib̄əzann̄o w̄c̄ kan wosolesinn̄isorazanno w̄c̄ k̄i n a c̄inta b̄i ra, ce b̄i j̄ir jaa w̄s̄i b̄i m Yeezuu Krista m̄l̄nja m. **XXI** A m̄l̄nja n'a kam ce b̄i jaaro w̄c̄ n̄ ku nyasum k̄oč̄k̄o, ce b̄i n̄i derm tee... an b̄i zem b'a ba

Wosoce, Zuuba zekvora no u. **XXII** Zekvora k'awco n ta m kan Yeezuu Krista ki b'a ka, ce ku n n'a dōm bı, awco n so, k'a b'a ba ce ku Woso n a no u a Sent-Espri m.

III

Zibəə ku Woso Pol da u

I Naa tə ma m məc nı yaa dare awco tə ma. Məc miŋja Pol, awco ku do vantco guso n'a mi rə wco, məc du n y'a u Krista tə ma awco daahan minto. **II** Zibəə ku Woso məc da u a barka tə ma, ku məc n a ba m m da awco han k'a hōnchə n ku yi awco gur zi bı, awco zibəə bı do mim ma miŋja. **III** Ginga ku Woso n ta m an a nyaakum da bı, a a hinka məc m ku məc n a də. A mim məc dında awco m ci bı no u poore m cem bı. **IV** K'awco ci ku məc ba awco ma naa karında ba, awco y'a dəre a u, məc Krista mim k'a nyaakum da bı də miŋja. **V** Biisi bı, Woso n Krista mim k'a nyaakum da bı hinka gəsi nı y, bı keere naa, Woso mim bı do hinka a zibəəzannə m, kan a lesinnisorazanno wco ki m Sent-Espri m. **VI** Krista mim k'a nyaakum da Woso n a hinka bı ba n nı: A ı yire ı u, do vantco guso ku ı y'a ze ku ra kan Krista ki lemid nyinta bı tə ma bı, brco hōjirle ku Woso a cinta zıufuro wco m bı yım so kan ı ki. N y'a ba hōdeem kan zıufuro wco ki, ler ko Woso a bı Krista no u bı, ı woo... hə m.

VII Woso barka bı tə ma m, məc n ganwure yi, m m ba lemid nyinta bı zibəənyı, Woso y'a paŋja zi ba an yi məc ma ncinaau. **VIII** Məc m wosogos wco poorero cəm poorero, baa kan naa

kı haay, Woso gan wu mœc ma. Ku mœc m hœc miñjœc kʊ ŋ nɪ Krista nɔ ʊ, bɪ ŋ tekka ba ʊ rɔ wœc pa da do vantœc gœc wœc m. **X** Ku m a ka, kʊ gœc m hœc kʊ Woso a nyaakœm da biisi bɪ kʊ yüre zaa dœ. Woso miñjœa 1 hœc haay da, a 1 hœ naa do nyaakœm da sœ biisi tee.... **X** Woso bɪ, naa do ba a ʊ, kʊ paññazannœ kan paññasourezannœ haay kʊ ŋ nɪ brama rɔ wœc kɪ n Woso mindœrœ k'a zaa n hœka bɪ dœ keere kristagœc sokœma bɪ tœ ma. **XI** Naa ba Woso ʊ, bala, a a cinta hœc laatu, bɪ ma bɪ durnya ba ʊ y, k'a hœcñhœ naa do ba wœc Zuuba Yeezuu Krista nɔ ʊ. **XII** Ku wœc ʊ ze kʊ ra kan Krista kɪ ʊ sıra ka ʊ bɪ, wœc 1 le m k'ʊ zo Woso ma kan heerkoodəbaa kɪ. **XIII** Naa tœ ma bɪ, a ye mœc nawœre awœc han k'a b'a heir zar kʊ mœc nɪ firyœre nɔ ʊ awœc minto bɪ tœ ma y. Mœc fir bɪ yüre bɪ, a ka a nawœm awœc m lœbœure yɪ.

Krista ŋvare dœre

XIV Naa tœ ma m, mœc nɪ kukurœ zœm Zɪ Woso taa. **XV** A miñjœ har haay a to zi brama kan tara burœ ʊ kɪ. **XVI** A ye mœc nawœm han, a lœbœure gœtabaa tœ ma bɪ, k'a n'awœc paññœ da ra Sœnt-Espri m, k'a a da ma a bœr paññœ m a heir nɔ ʊ. **XVII** K'an a ka sœ, kʊ Krista n nyœnta awœc heir ʊ sırakare nɔ ʊ. A ye mœc nawœm sœ, k'awœc m mœsi da a jœm kœkœc kʊ ŋvare ɛ nɔ ʊ. **XVIII** Maam bɪ, awœc wœj ʊ kan wosogœcœ wœc kɪ haay, a Krista ŋvare gœtabaa kan a jintœbaa kɪ, a hœ kɪ, kan a noyœa kɪ jɪ dœ. **XIX** A ye mœc nawœm k'awœc n a ŋvare bɪ dœ, baa kʊ gœsœ b'a dam ma an a dœ haay bɪ kɪ bɪ, k'awœc n a dœ, kʊ Woso misœrbœa jillœ n'awœc heir han.

XX Woso mιñja a da ma an hɔ woo... ba, an lɛ da hɔ haay kɔ wɔɔ n'a yεm, gεε ɔ n'ɔ hɔɔn dam ma bι ra, naa ba a nawɔm kan pañja k'a nι zi bam wɔɔ gɔr zi bι kι m. **XXI** Bι k'a tɔ m lεbɔɔre yι, kristagɔɔc sokuma bι gɔr zi, Krista Yeezuu tɔ ma, wakati haay nɔ ɔ, dɔmum haay. Amina!

IV

U o yo ɔ, o bir deem

Krista zekvra nɔ ɔ

I Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a yε awɔɔ han keεere bι, ba n nι: awɔɔ dɔ a ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ kɔ mɔɔ nι Krista zi bam bι tɔ ma. K'a mιsirbaa ba amba Woso mιñja le n taa, an awɔɔ bir ma bι m. **II** K'a bιr a mιñjɔɔ zerm tee..., a bιr bɔgɔ-bɔgɔ, a bιr buraama m, k'a yε kɔ ma ηvare nɔ ɔ. **III** K'a a yo ɔ, a bιr deem Sεnt-Espri zekvra bι tɔ ma, laafι kan kɔ kι nɔ ɔ. **IV** Krista me bι deem, Sεnt-Espri bι deem, taaheerle hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yι bι deem sɔ. **V** Wɔɔ Zuuba bι deem, sırakare bι deem, batem deem wɔɔ n'a sim, **VI** Woso deem, a m guaa haay Zι, a y'a so hɔ haay ɔ, an nι zi bam kan guaa haay kι, an nι guaa haay heer ɔ. **VII** Bι Woso barka ka wɔɔ guaa biyεe ɔ, Krista n a jir a hɔɔnhɔ ma. **VIII** Naa do Wosoci b'a hι ma, a ɔ: K'a der mim ɔ bι, a lɔnnɔ gaa an ta η nι, an gan wu guɔɔ ma.

IX N ɔ: <A der.› Naa jι n bɔ nι? Naa ɔ k'a hι, a ɔ, lεs a ka an zer tara noom ɔ paan.... **X** Guaa k'a zer bι, a mιñja i der brama laatɔ, k'a nyunta hɔ haay nɔ ɔ, a ka kɔ η nι yι mιñja fası. **XI** A i gan

wu gucción ma. A a ka gósinnó n a ba a zibəəzannó, an a ka gósinnó m wosolesinnisorazannó. A n a ka nőc m lemid nyıntıta padənnó, an nőc ba a gúccó dundonno, hədindagúcconzannó m sə. **XII** A ba a u ncinaau, kú wosogúccó wó n a da ma ḥnı Woso zuure zibəə bı ba, kú Krista mə bı m ta ləs sıräkare nə u. **XIII** Maam bı, wó tam ləs haay. U sıräkare, kan Woso Nyı bı döre kú wó n ta m bı kı n yı deem. U ma Woso zaa bı nə u, u bı bó kú u kan Krista müñja kı fası. **XIV** Ncinaau bı, wó bı nyıntam nyınc də, u u müñjəc to gúccó n bır u yəñjəm jısa kan bısı kı a hədindare haay nı y, ḥuaarzannó m, bı u bı wó u də ḥnı ḥuaar ba wó m, wó n fó y. **XV** Bı, kú wó i sıra him ḥuare nə u, wó mam hə haay nə u Woso zuure bı nə u, u tolle ba u u ba amba Krista m, a m minzaa. **XVI** A müñja tə ma m, mə bı vəñjəro wó jilli n kú nyasu ḥnı deem. Gúaa mə kunəro n'a kam mə bı vəñjəro wó nı kú nyasum, mə bı n deem. Maam bı, kú mə bı vəñjə biyəə y'a zi bam, bı n'a kam mə bı n bır tam ləs tee... an bır mam ḥuare nə u.

Misırbaa daa kú Krista a ka wó u

XVII Hə kú məc n'a hıre awóo m, m n'a yere awóo han Zuuba tə ma bı ba n nı: A b'a ya a misırbaa bı ba am gúccó kú ḥ n Woso də rə wó hə bı nı y, zu ḥ nawure a həondarerə u, ḥ bı həsi yım naa bare nə u y. **XVIII** Monsigə y'a so ḥ həcn u, ḥ laatu misırbaa kú Woso n'a kam bı ma. Bala, ḥ n həsi də y, kú ḥ y'a heer ta bı tə ma. **XIX** Nyanni bır ḥ zem füga y, a da ḥ y'a u jaandare le u, ḥnı dintim misırbaa do haay bam, b'a nyanni ba ḥ nı y.

XX B'awco, misirbaa naa do bęe Krista a dında awco m bı, kʊ kristagucca n'aawco m bı, n nı sıra k'a nı Yeezunı nı ʊ bı dında awco m. **XXI** Naa minto bı, awco a ga m, a a biisi misirbaa bı to, a a bco a mesim k'a letaamarco bonyaarcı nı bra bimbare awco m k'awco zaar ba b'u. **XXII** K'a lörle yı a heer kan a hooın kı ʊ. **XXIII** K'a misirbaa daa kʊ Woso a ka awco ʊ bı ba. Woso ı misirbaa bı do da an bco a müj̄na re, bı y'a ka misirbaa bı do n tırga, an Woso nı yı, an sıra so.

XXIV Naa tı ma bı, a b'a ya, a ɳuaar ba y. Guaa biyee n sıra hı a mim m, bala me deem vən̄joo n wco m. **XXV** K'awco nı ma ʊ, a b'a ka a mim bonyaa ba y. A b'a nömaa bı to a nı ʊ gum n da nı y. **XXVI** A bı zaa ka Sotaana ʊ, an bor a ra y. **XXVII** Guaa k'a nı koor bam biisi bı, an a wo bco koorbaa b'u k'an zi ba an a leemaa hı yı, maam bı, a y'a dam ma an hı yı, an n'a dam guaa k'a le n taa daahan ma han. **XXVIII** Meerbaa bonyaa sı n a ga m an bco awco le ʊ y, k'a meerbaa k'a n'a dam guco han, ɳni ta lees sırakare nı ʊ bı ba. K'a meerbaa müj̄na ba, k'an a da guco kʊ ɳ n'a tor kare awco ma rı wco han. **XXIX** A b'a ka a Sent-Espri heer ze ma y, Woso bı, a ka a ʊ awco ʊ, k'a a ji da wco ʊ, bı n'a hınkare a ʊ, Woso y'a so awco ʊ, an n'a hınkam so a ʊ, dəmim ı zem Woso n bı wco yom fası-fası. **XXX** A b'a to mim n bır a heer ʊ kan guaa kı y, a bı yı heerbusuzannı y, a bı nömaa ba y. A bı yı hany-hany zanno y, a bı sunso wo y, k'a zi bonyaabare do haay to. **XXXI** Bı, k'a bır müj̄na kan kʊ kı, a bır kʊ ɳuam guta, a bır sugur kam kʊ ʊ, amba Woso sugur ka

awcō o Krista nō o bī m.

V

K'a misirbaa ba leegure nō o

I K'a Woso hōbaa dīnda, bala, a nyūnō n'awcō m, an n'awcō ḥuaam. II K'a misirbaa ba ḥuare nō o amba Krista m. A i wōcō ḥua, an a meeyaa ka wōcō tō ma, a miñja a ka amba n tur hō ze n a ka Woso o, an Woso nō yi bī m.

III Wosoguccō n'awcō m, bī tō ma bī, an a ga m ku jaandare mim, dintim do haay mim, le n bīr guaa hō zi mim n nyūnta awcō bire o y, a bī suura ba ḥ ma sō fūga y. IV A n a ga m sō, ku meerbaarō yaarsūrō n bō a le o y, hōcnwar kan dōkarerō meerbaarō kī y. A ga a o m k'awcō n bīr barka yaa dam Woso m. V K'a dō miñja a o, jaandēnno, lannō gēe yaarōbēnno, miñyōczaa. Miñyōczaa bī, wosobaawōm yaadēr m, bala, a hōnyi ḥua an le da Woso ra. Nawōnnō haay, ḥ gōsi bī gasum Krista kan Woso kī cirbēē b'ō fūga y.

VI A n a ga m ku guaa n bra bīmba awcō m meerbaa vanvanno nī y. Naa woo... tō ma m, Woso nōmaa n'a kērgum guccō ku ḥ bīr yem ma rō wōcō ra. VII Ncīnaau bī, a b'a ze ku ra kan ḥ kī y. VIII Biisi bī, awcō i monsigē o, bī keere naa, awcō i leegure nō o, k'awcō a ze ku ra kan Zuuba kī bī tō ma. Ncīnaau naa, ku leegure guccō n'awcō m bī, k'a leegure misirbaa ba. IX Bala, hō ku leegure nī zem nī bī, bamuñja m, kan tūrgabaa zibēē kī, kan sıra kī. X K'a a yo o, a hō ku Zuuba le n taa bī dō, a bō ku zi. XI A bī monsigē zibēero wōcō ba sō

y, ɳ nyuccdu ba ʊ y, k'a ɳ bonyaabaa bı hı garga ra. **XII** Hı ku gucc wcc duro n'a bam seere bı, a hıre müjña nyannı ta ʊ. **XIII** Bı, hı haay k'ʊ nı böre a mim n garga ra bı, hı bı do ı yım fası, ʊ n'a mim dəm. **XIV** Bala, hı haay k'a nı bəm garga ra bı, a ba a nawom leegure. Bı y'a ka n a hı, n ʊ:

Ibu k'ı nı hinceem bam bı,
gu hinceem ma, wuti gəəno gaa ʊ,
ku Krista n lęs gu ı m.

XV Naa tı ma bı, k'a dundo mısırbaa k'awcc n'a bam bı zi müjña. A b'a mısırbaa bı ba hccnwar nı ʊ y, bı k'a mısırbaa bı ba hccntaure nı ʊ. **XVI** Bonyaabaa y'a so her dəmınncu nı ʊ guta, bı tı ma bı, k'a a yo ʊ, a bır hı k'a ga bare m bı bam wakatı haay nı ʊ. **XVII** A bı yı hccnwarzannı a mısırbaa bare nı ʊ y, bı k'a a ka ma a hı ku Zuuba le n taa k'awcc n a ba bı də.

XVIII A bı diven mi an a mim durgə y. Awcc mısırbaa an n'a zaar bam. Bı, k'a to ku Sənt-Espri n a a han. **XIX** K'a ku pañja da ra Woso lebovure laaro m: K'a laa lı laaro ciro wcc ʊ, kan mim ma laaro wcc kı, kan laa haay ku Sənt-Espri a da a heer ʊ kı. K'a laaro wcc lı a Zuuba da ʊ kan a heer kı haay. **XX** Wakatı haay kan mim haay kı nı ʊ, k'a Zı Woso barka da, wcc Zuuba Yeezuu Krista tı ma. **XXI** K'a ye ku ma, k'awcc nı Krista danı ʊ bı tı ma.

Lı kan a zim kı mim

XXII Lanno wcc, k'a ye a zino wcc ma, amba awcın yem Zuuba ma bı m. **XXIII** Bala, lı minzaa n'a zim m, amba Krista n'a gucc wcc sokuma bı minzaa bı m, Krista müjña me n'a gucc wcc

sokuma bı m, an a me bı bumborezaa. **XXIV** Bı, amba kristagucca wcc sokuma bı nı yem Krista miñja ma bı, lannı wcc k'a ye a zino wcc ma so hı haay no u.

XXV Yaarcı wcc, k'a lannı wcc ηua, amba Krista a gucc sokuma bı ηua an ye an a miñja ka ze ma a tı ma bı m. **XXVI** A a ba u ncinaau, k'a ka k'a gucc wcc sokuma n yi miñja fası Woso mim u. A gucc wcc sokuma hu a bo hi m kan a lehim ki m. **XXVII** A ηua a u, k'a gucc sokuma bı n bı jım a lee lebore no u, hubore no u, miñhabaa fası no u, ku kurcma sı, gee hı bonyaa sı bı yi u a gor zi y, k'an bir Woso souhı fası, minsı bı yi u a gor zi y. **XXVIII** Yaarcı wcc a ga m so, n n'a lannı wcc ηua ncinaau, amba ηn'a me ηuam bı m. Guaa k'a n'a lu ηuam bı, a miñja a n'a ηuam. **XXIX** Guaa ba u an nı sore a miñja me nı y, nyasu a nawum nı, an n'a torm, amba Krista n n'a bare a gucc sokuma bı m bı m. **XXX** K'a me bı vənjəro n wcc m bı tı ma m, an nı nyasum wcc m maam. **XXXI** N y'a da Wosoci u, n u: «Naa tı ma m, guaa n n'a gorı a zi kan a da ki ma, an a na a lu ma, η guaa hıuya haay n a ba guaa deem.» **XXXII** Mim naa do nøyaa ta u guta, mco u ku m a hı m u, Krista kan a gucc sokuma bı ki mim n y'a hı. **XXXIII** Bı, a hı n nawure awcc ma so, guaayar biyəe n a lu ηua amba a a miñja ηua bı m, ku lu biyəe n a zim da u so.

VI

Nyinç kan a zırı ki mim

I Nyinç wcc k'a a zırı wcc le si, amba Zuuba le n taa bı m, a ga a u m. **II** Leækare le ku Woso

ler bɔ an a na ma bı ba n nı: «I zi kan i da kı da ʊ. **III** Maam bı, i misırbaa nyınta yım, i meeyaa jintə yum tara burə ʊ.»

IV Awcc k'a m nyınc wɔc cırc wɔc, a bı nyınta cırc wɔc da nɔmaa ma y, bı k'a ŋ tor, a ŋ bɔ zaa ʊ, dundere ku ŋ y'a to Zuuba zi m.

Lɔnɔ kan a zuubcc ki mim

V Awcc ku lɔnnɔ n a mı rɔ wɔc, k'a zu a sourezannɔ wɔc le ʊ daure guta m, kan a heer kı m haay, amba awcc nı yem Krista ma bı m. **VI** A bı ŋ zi ba ku ŋ nı dundore awcc zi bı tɔ ma y, i ʊ a ka awcc nawom ma ku gıcc no n yı a ra y. Bı k'a ŋ zi bı ba, ku Zuuba zibəənyıncı n'awcc m a n nı zum Woso hɔɔnhı ʊ bı tɔ ma. **VII** K'a a zuubcc wɔc zi ba kan a heer kı haay, i ʊ, Zuuba zi awcc n'a bam gıcc ho bęe y. **VIII** Awcc dɔ a ʊ, zi miŋja ku gıaa n'a bam haay, Zuuba y'a zibəə bı nyıccdu kare a zaa ʊ, baa k'a zaa bı lo m gęe soamıŋjauszaa m.

IX Awcc ku lɔnnɔ sourezannɔ n'a wɔc nı cıwcıwɔc, k'a ba maam sɔ a lɔnnɔ wɔc m, a bı nyaa ba kan ŋ kı y. Awcc dɔ a ʊ, awcc kan a lɔnnɔ wɔc kı bı, awcc Zuuba bı deem an nı brama, b'a bır gıcc jirę bɔre y.

Sıtaana burla zaa

X Meerbaa ku mɔc n'a nyamborm nı bı ba n nı: k'a a paŋja da ra Zuuba zekora nɔ ʊ, a paŋja guta bı nɔ ʊ. **XI** K'a yarmɔdrɔ ku Woso nı ŋ kare a ʊ bı da a ma, k'a a da ma a jım kɔɔkɔɔ Sıtaana hɔɔnkarerɔ zibəə bı le ʊ. **XII** Gıcc bęe wɔc nı yar bı bam kan ŋ kı y. A ba wɔc nawom kan zinəro kı, kan lεzannɔ ku ŋ nı paŋja bam, ŋ n'a so lεzere ʊ, ŋ n'a so durnya naa do ku monsigə n

b'ʊ, ŋ nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ. **XIII** Naa tɔ ma bɪ, k'a Woso yar mədro wɔɔ da a ma. K'a wɔ ʊ, a jɪm kɔɔkɔɔ dɔmɪm bʊnyaa hinni ʊ, a a da jɪm bɪ lɛ ʊ, a yar ba paan... a a da ma, k'a gɔɔta a jɪm a gam la.

XIV K'a a banka a jɪm kɔɔkɔɔ. K'a sıra so a mɔr ʊ, am hɔsoau hɔ bɪ m, k'a bir turgabaa m, goŋŋo ku n n'a dure a ma n bɪ, k'a du a ma. **XV** Lemim nyunta bɪ nɪ laafū kam, k'a pa da kaare-kaare, kʊsɔ n bɪ awɔɔ n'a daŋ ʊ. **XVI** K'a bir sırakare m, goŋŋo ku n n'a tare a m n bɪ sɔ, awɔɔ nɪ bʊnyaabarezzaa bɪ karɔ ku səwurə n ta ŋ ma rɔ wɔɔ linlihim nɪ. **XVII** Bʊmbore ku Woso a ka awɔɔ ʊ bɪ, yarbare firgə m, k'a ku a mim ma. K'a Woso lemim bɪ sa sɔ, yarbare kargu m Sənt-Espri n'a kare awɔɔ ʊ. **XVIII** K'a yaa da wakatı haay. K'a yaadare do haay da Sənt-Espri daahan nɔ ʊ. A bɪ kɔ kan yaa bɪ dare kɪ y, k'a bir tam lɛe tee.... K'a yaa da wosogʊcɔ wɔɔ haay tɔ ma sɔ. **XIX** K'a yaa da mɔɔ tɔ ma sɔ, ku Woso n a lemim da m lɛ ʊ, ku m a pa da kan heerkoodəbaa kɪ, ku m hɔ k'a nyaakum da lemim nyunta nɔ ʊ bɪ hɪ fasifasi. **XX** Mɔɔ bɔ Woso ʊ ku m lemim nyunta bɪ pa da, baa ku mɔɔ nɪ lənnɔce ʊ naa. Naa minto bɪ, k'a yaa da Woso m mɔɔ tɔ ma, ku m lemim nyunta bɪ pa da amba a a ga m bɪ m.

Leersore

XXI Tisikkı mɔɔ mim dındare awɔɔ m, k'awɔɔ n hɔ ku mɔɔ n'a bam bɪ dɔ. Wɔɔ danyi m, ʊ n'a ɳuam, an nɪ Zuuba zi bam müŋja. **XXII** A nyɔɔ cɔɔ nawurə awɔɔ ma tɔkke, k'an bɪ mɔɔ mim dındanda awɔɔ m, an awɔɔ heir yo.

XXIII Bı kʊ Zı Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista
kı m laafıı kan ɳuare kı, kan sırankare kı ka ʊ
danyınc wɔɔ haay ʊ. **XXIV** Gooɔ kʊ ɳ nı wɔɔ
Zuuba Yeezuu Krista ɳuam, ɳuare k'a nyare ba
ʊ bı m nɔ wɔɔ, kʊ Woso n ɳ barka da ʊ.

**Wosoci Guaasibabaa Daa
Bisa: Wosoci Guaasibabaa Daa New Testament**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bissa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source

files dated 29 Jan 2022

b9a8abe9-82bd-5507-a45a-13023081ebc2